

prima instanță: M. Murguleț
instanța de apel: N. Cernat, L. Bulgac, A. Pahopol

dosarul nr. 2r-1030/16

DECIZIE

14 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Iurie Bejenaru, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Galina Uhanova,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Pavel Croitoru și a Paulinei Croitoru împotriva Galinei Uhanova cu privire la partajarea bunurilor imobile,
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2016, prin care a fost admisă parțial cererea Galinei Uhanova cu privire la scutirea de plata taxei de stat și s-a scutit parțial apelanta Galina Uhanova de plata taxei de stat la depunerea apelului, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat apelantei termen pentru achitarea taxei de stat,

c o n s t a t ă

La 21 septembrie 2015, Pavel Croitoru și Paulina Croitoru au depus cerere de chemare în judecată împotriva Galinei Uhanova cu privire la partajarea bunurilor imobile.

În motivarea acțiunii reclamanții au invocat că, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.1533 din 08 mai 2015, înregistrat la 11 mai 2015, au devenit proprietari devălmași a 1/2 cotă parte din terenul și casa de locuit supuse partajării. Totodată, în baza aceluiași contract au devenit proprietari devălmași a 1,0 cotă-parte din construcția accesorie cu nr. cadastral 0100519.113.03 care se află pe teren proprietate comună.

Menționează că, Galina Uhanova tot este proprietară a 1/2 cotă parte din terenul comun, în temeiul titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr.0100519113 din 15 iulie 2004, înregistrat la data de 30 iulie 2004, 1/2 cotă parte din casa de locuit, în baza deciziei nr.10/2-26 din 24 octombrie 2001, deciziei Comitetului executiv r-nul Crasnoarmeisc nr.272 din 11 mai 1956, procesului-verbal de examinare a construcției samovolnice nr.10/2-26 din 24 octombrie 2001, înregistrat la 15 februarie 2002. De asemenea, pârîta a devenit proprietar a 1,0 cotă parte din construcțiile accesorii cu nr. cadastral 0100519.113.02 și 0100519.113.04, care se află pe terenul proprietate comună, în baza deciziei nr.10/2-26 din 24 octombrie 2001 și procesului-verbal de examinare a construcției samovolnice nr.10/2-26 din 24 octombrie 2001.

Sușine că, prin scrisoarea expediată în adresa pârîtei a informat-o despre intenția de a efectua divizarea terenului și construcției proprietate comună din str. Mitropolit Dosoftei 128, a, nr. cadastral 0100519.113 și nr. 0100519.113.01. Totodată, a solicitat acordul pârîtei pentru efectuarea de comun acord a divizării bunului imobil, reclamantul asumîndu-și obligația achitării serviciilor notariale pentru deplasarea notarului la

domiciliul pârîtei pentru a perfecta actele corespunzătoare și să achite din cont propriu toate cheltuielile legate de divizarea bunului imobil.

Afirmă că, prin răspunsul din data de 02 iunie 2015, pârîta i-a comunicat că nu este în potriva divizării, dar a solicitat prezentarea proiectului de divizare a bunului imobil.

Invocă că, pârîta a accepta de principiu divizarea bunului proprietate comună, dar nu a comunicat despre acceptul sau refuzul său de a semna actele necesare inițierii procedurii de divizare, iar la data de 24 august 2015, a expediat pârîtei o cerere prealabilă, solicitîndu-i să se prezinte personal sau prin reprezentant, la data de 03 septembrie 2016, ora 10:00, la Oficiul Cadastral teritorial Chișinău pentru a semna și depune la ghișeu cererea de inițiere a procedurii de divizare, însă pârîta nu s-a prezentat la locul și timpul indicat, urmare Oficiul Cadastral teritorial Chișinău invocînd prevederile art.11 alin.(1) al Legii cu privire la formarea bunurilor imobile nr.354 din 28 octombrie 2004, a eliberat refuz în primirea cererii reclamantului spre executare.

Sușține că, prin scrisoarea din 07 septembrie 2015, pârîta i-a comunicat că este de acord cu divizarea bunului imobil, dar nu va semna nici un document pînă nu i se va prezenta proiectul de divizare.

Menționează că, proiectul de divizare poate fi elaborat doar după depunerea cererii de divizare de către coproprietari, iar refuzul pârîtei de a semna cererea de inițiere a procedurii de divizare exclude posibilitatea împărțirii proprietății comune pe cale amiabilă, astfel, consideră necesar împărțirea bunului imobil prin intermediul instanței de judecată.

În cadrul examinării pricinii reclamanții au înaintat cerere de concretizare a cerințelor, solicitînd partajarea în natură a casei de locuit cu nr. cadastral 0100519.113.01 amplasată pe terenul cu nr. cadastral 0100519.113, situat în mun. Chișinău, str. Mitropolit Dosoftei 128 a, prin divizare, conform raportului de constatare tehnico-științifică nr.035 din 03 februarie 2016, după cum urmează, partea I - 65,80 m.p. să fie atribuite pârîtei, partea II - 73,50 m.p. să fie atribuită reclamanților, încasarea din contul reclamanților în beneficiul pârîtei a sultei în mărime de 17 202,90 lei, pentru suprafața de construcție de 3,85 m.p., partajarea în natură a terenului cu suprafața de 0,0653 ha, situat în mun. Chișinău, str. Mitropolit Dosoftei 128 a, cu nr. cadastral 0100519.113, prin divizare, conform variantei nr. III din Raportul de constatare tehnico-științifică nr.035 din data de 03 februarie 2016, după cum urmează, partea I - 325,00 m.p. sectorul de teren marcat de pct. 1-11-10-9-12-13-14-15-16-17-18-19-1 să fie atribuite pârîtei, partea II - 325,00 m.p. sectorul de teren marcat de pct.2-3-4-5-6-7-8-12-13-14-15-16-17-18-19-2 (inclusiv suprafața aflată sub construcție) să fie atribuită reclamanților, încasarea din contul pârîtei în beneficiul reclamanților suma de 23 029 lei cu titlu de taxa de stat și a sumei de 4 800 lei cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 20 iulie 2016 acțiunea a fost admisă parțial și a fost partajată în natură casa de locuit cu nr. cadastral 0100519.113.01 amplasată pe terenul cu nr. cadastral 0100519.113 din mun. Chișinău, str. Mitropolit Dosoftei 128 a, prin divizare conform raportului de constatare tehnico-științifică nr.035 din 03 februarie 2016, executat de expertul judiciar Anatolie Achimov, după cum urmează, a fost atribuit Galinei Uahanova partea I cu suprafața de 65,80 m.p., a fost atribuit lui Pavel Croitoru și Paulinei Croitoru partea II cu suprafața de 73,50 m.p.

A fost încasat din contul lui Pavel Croitoru și Paulinei Croitoru o sultă în mărime de 17 202,90 lei pentru suprafața de construcție de 3,85 m.p.

A fost partajat în natură terenul cu suprafața de 0,065 ha, situat în mun. Chișinău, str. Mitropolit Dosoftei, 128 a, nr. cadastral 0100519.113, prin divizare conform variantei III conform raportului de constatare tehnico-științifică nr.035 din 03 februarie 2016, executat de expertul judiciar Anatolie Achimov după cum urmează, a fost atribuită Galinei Uhanova partea I din sectorul de teren marcat cu pct.1-11-10-9-12-13-14-15-16-17-18-19-1, cu suprafața de 325,00 m.p., a fost atribuit lui Pavel Croitoru și Paulinei Croitoru partea II din sectorul de teren marcat cu pct.2-3-4-5-6-7-8-12-13-14-15-16-17-18-19-2 cu suprafața de 325,00m.p.

A fost încasat din contul Galinei Uhanova în beneficiul lui Pavel Croitoru și Paulinei Croitoru cheltuielile de judecată sub formă de taxa de stat în sumă de 23 029 lei, în rest cerințele au fost respinse.

La data de 05 august 2016, Galina Uhanova a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe și restituirea pricinii spre rejudecare în prima instanță. Totodată, a solicitat scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2016, a fost admisă parțial cererea Galinei Uhanova cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și a fost scutită parțial apelanta de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Galina Uhanova, fiindu-i acordat apelantei termen de 10 zile din data recepționării încheierii pentru lichidarea neajunsurilor, și anume, să prezinte dovada de achitare a taxei de stat în mărime de 10 000 lei și cererea de apel motivată. A fost comunicat apelantei că, în caz de nelichidarea neajunsurilor menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

La data de 17 noiembrie 2016, Galina Uhanova a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate și emiterea unei noi încheieri prin care Galina Uhanova să fie scutită integral de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

În motivarea recursului a indicat că, urmează să fie scutită integral de la plata taxei de stat, deoarece în instanța de apel a invocat probe și argumente suficiente pentru admiterea cererii.

Susține că, are o vîrstă înaintată, este invalid și primește o pensie de 1600 lei, venit insuficient pentru a putea să achite taxa de stat.

În conformitate cu art.425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este declarat în termen, avînd în vedere faptul că, materialele dosarului atestă că, copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2016 a fost expediată în adresa recurenteii la data de 31 octombrie 2016, fapt confirmat prin copia scrisorii de însoțire (f.d.135), și a fost recepționată de către ultima la data de 04 noiembrie 2016 (f.d.138).

La data de 23 noiembrie 2016, în adresa intimaților Pavel Croitoru și Paulina Croitoru a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de către Galina Uhanova cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă la data de 12 decembrie 2016, Pavel Croitoru și Paulina Croitoru au solicitat respingerea cererii de recurs și menținerea încheierii instanței de apel pe care o consideră legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a încheierii instanței de apel, și emiterea unei noi hotărâri sub formă de încheiere, prin care se scutește integral Galina Uhanova de la plata taxei de stat la depunerea apelului, cu restituirea cauzei în instanța de apel la faza primirii cererii de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

După cum rezultă din materialele dosarului, odată cu depunerea apelului împotriva hotărârii primei instanțe, Galina Uhanova a solicitat în temeiul art. 85 alin. (4) Codul de procedură civilă scutirea integrală de la plata taxei de stat, în legătură cu faptul că are o vîrstă înaintată, este pensionară, invalidă și primește o pensie de 1660 lei, venit insuficient pentru a putea achita taxa de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2016 a fost admisă parțial cererea Galinei Uhanova cu privire la scutirea de plata taxei de stat și a fost scutită parțial Galina Uhanova de plata taxei de stat fiind obligată să achite taxa de stat în sumă de 10 000 lei, la depunerea cererii de apel, timp de 10 zile din momentul recepționării încheierii.

Conform art. 84 Codul de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvabilității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Iar, dispozițiile art. 85 alin. (4) Codul de procedură civilă acordă dreptul judecătorului (instanței de judecată), să scutească persoana fizică sau juridică, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

După cum atestă actele cauzei, Galina Uhanova este pensionară cu o pensie în sumă de 1660 lei, este invalidă și diagnosticată cu diabet tip II cu necesitate de insulină, circumstanțe care, în opinia instanței de recurs, demonstrează că recurenta Galina Uhanova este în imposibilitate să achite integral taxa de stat la depunerea apelului.

În acest context, instanța de recurs conchide că cererea recurentei Galina Uhanova cu privire la scutirea integrală de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel urmează a fi admisă integral, prin prisma art. 2 Codul de procedură civilă și art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Or, prin respingerea cererii cu privire la scutirea integrală de la plata taxei de stat la depunerea apelului, ar duce la îngrădirea accesului la un tribunal, fapt ce în consecință este o încălcare a art. 6 § 1 din Convenție.

În cauza Tudor Comerț vs Moldova (cererea 27888/4, hotărârea din 04 noiembrie 2018) Curtea s-a referit la principiile generale stabilite în jurisprudența sa cu privire la accesul la o instanță, în sensul articolului 6 § 1 al Convenției și, în special, la cerința de a plăti taxa pentru examinarea cauzelor judiciare (Kreuz v. Poland, nr. 28249/95, §§ 52-57, ECHR 2001-VI). În această cauză, Curtea a notat că procedurile relevante s-au referit la pretenția întreprinderii reclamante cu privire la prejudicii. Prin urmare, articolul 6 § 1 se aplică sub aspectul său civil (Clionov v. Moldova, nr. 13229/04, § 39, 9 octombrie 2007). La fel, Curtea a reținut, că atunci când se examinează cererea reclamantului de scutire de plata taxei de stat, trebuie să se ia în considerație circumstanțele specifice ale fiecărui litigiu, în special capacitatea acestuia de plată.

Totodată, instanța de recurs reține ca fiind eronată și pripită concluzia instanței de apel precum că cererea de apel depusă de către Galina Uhanova este nemotivată și că apelanta nu ar fi indicat în cererea de apel motivele de fapt și de drept.

Or, este cert faptul că cererea de apel depusă de către Galina Uhanova împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 20 iulie 2016 la data de 05 august 2016, corespunde exigențelor prevăzute de art. art. 364 și 365 CPC.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, de a casa integral încheierea instanței de apel și de a emite o nouă hotărâre sub formă de încheiere, prin care se scutește integral recurenta Galina Uhanova de plata taxei de stat la depunerea apelului în sumă de 17 271,75 lei, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău la faza primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. c) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Galina Uhanova.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2016 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Pavel Croitoru și Paulinei Croitoru împotriva Galinei Uhanova cu privire la partajarea bunurilor imobile și se emite o nouă hotărâre sub formă de încheiere, prin care:

Se admite cererea Galinei Uhanova cu privire la scutirea de plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Se scutește integral Galina Uhanova de plata taxei de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 17 271,75 lei și se restituie cauza la Curtea de apel Chișinău la faza primirii cererii de apel.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

judecătorii

Iulia Sîrcu

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic